

Vatten och avlopp

Delårsrapport/Tertialrapport 2 inkl. prognos 3 2026

Hylte kommun



Hyltebruks avloppsreningsverk. Foto: Isac Lagerkvist

Innehåll

1. VATTEN OCH AVLOPP	1
2. VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET.....	2
3. VA-TAXAN.....	3
4. GRUNDUPPDRAK.....	3
5. PERSONAL	3
6. EKONOMISK ANALYS	3
7. INVESTERINGAR.....	3
8. FRAMTID.....	4
BILAGA 1. RESULTAT OCH BALANSRÄKNING	6

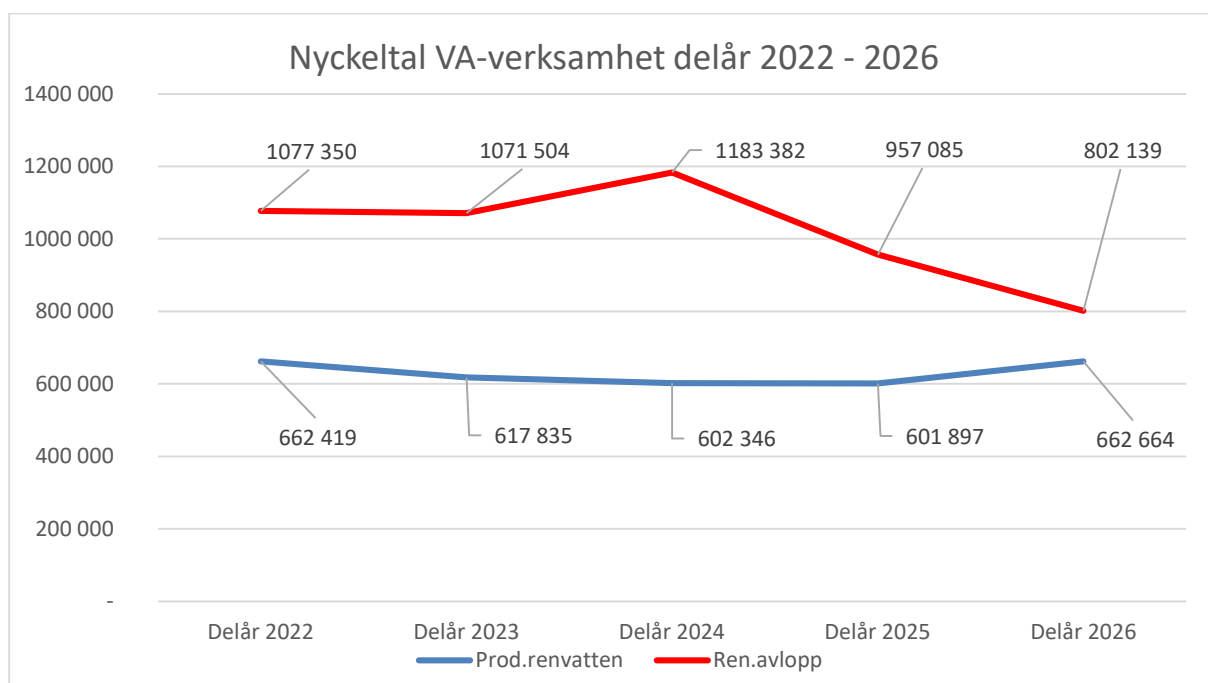
1. Vatten och avlopp

Verksamheten ska leverera och säkerställa ett rent och friskt vatten till sina kunder och uppfylla de lagar och förordningar enligt den lagstiftning som styr kommunens ansvar för vatten- och avloppsförsörjning. Verksamheten ska rena det vatten som kommer till avloppsreningsverken så att påverkan på miljön blir så liten som möjligt, samtidigt som lagar och myndighetskrav uppfylls. VA-verksamheten ingår som en del i samhällsbyggnadsförvaltningen.

Statistik för produktion av dricksvatten samt renad mängd avloppsvatten enligt nedan.

Vatten- och avloppsverksamheten nyckeltal, kubikmeter

	Delår 2022	Delår 2023	Delår 2024	Delår 2025	Delår 2026
Producerad mängd vatten	662 419	617 835	602 346	601 897	662 664
Renad mängd avloppsvatten	1 077 350	1 071 504	1 183 382	957 085	802 139



Den producerade mängden dricksvatten ligger något över föregående år medan mängden avloppsvatten som behandlas i reningsverken har minskat. Hittills har det varit ett torrt år, vilket skulle kunna förklara skillnaden i statistiken jämfört med föregående år.

Grundvattennivån i de kommunala vattentäkterna kontrolleras regelbundet genom avläsning minst en gång per månad. Under första delen av 2026 har det installerats ett antal tryckgivare i en del av råvattenkällorna för att kunna följa nivåerna i realtid. Planering pågår för att utöka antalet mätpunkter som övervakas digitalt. Avläsningarna t om augusti 2026 har legat på en stabil nivå och det har inte funnits risk för brist på grundvatten i de kommunala grundvattentäkterna.

2. Viktiga händelser under året

Under våren genomfördes en luft-vattenspolning på dricksvattennätet i halva Hyltebruks samhälle. Detta är en teknik som används för att rengöra dricksvattenledningar och förebygga problem i VA-ledningsnätet. Samtidigt kan eventuella vattenläckor upptäckas.

Hittills i år har det uppstått totalt sex vattenläckor på dricksvattennätet. Varav två i Hyltebruk, en i Rydöbruk, en i Kinnared samt två i Unnaryd. Det är främst ledningarnas ålder som orsakat läckorna.

Den 1 januari 2026 tog SÅM över det kommunala ansvaret för insamling och hantering av hushållsavfallet i Hylte kommun. I ansvaret ingår slam från enskilda avlopp. Principen för de kommuner som ingår i SÅM är att slammet från de enskilda avloppen även fortsatt tas emot vid reningsverken i respektive kommun. På grund av ett tekniskskifte för de bilar som lämnar slammet till reningsverket kommer externslammottagningen vid Hyltebruks avloppsreningsverk att behöva anpassas och byggas om. VA-enheten har, med stöd av en konsult, utrett hur en sådan teknisk lösning skulle kunna utformas

Samhällsbyggnadsförvaltningen upprättade ett förslag till vattentjänstplan under 2025 för Hylte kommun. Denna visar hur kommunen långsiktigt planerar för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall. Planen var ute på samråd under början av året och har efter viss revidering lämnats ut för granskning under sommaren. Vattentjänstplanen ska antas av kommunfullmäktige och kommer sedan att ersätta stora delar av VA-planen. Den ska sedan revideras varje mandatperiod.

Det finns ett behov av att se över VA-investeringarna varje år och därför har det tagits fram ett förslag på en separat VA-investeringsplan som kommer att ersätta bilaga 1 i VA-planen. Investeringsplanen syftar till att presentera de investeringar som behövs för att de allmänna vattentjänsterna ska fungera på ett hållbart sätt i ett längre perspektiv. Investeringarna har sitt ursprung framförallt från förslaget till vattentjänstplan, men kan också innehålla andra förslag till investeringar utifrån verksamhetens behov.

Eftersom VA-infrastrukturen har mycket långa livslängder och är kapitalkrävande bör en investeringsplan för VA ha en tidshorisont på minst 10 år, gärna längre. Avsikten med VA-investeringsplanen för Hylte kommun är att den ska vara rullande med en planeringshorisont på tolv år. Den antas av kommunfullmäktige och utgör därmed ett planeringsunderlag för de kommande tolv åren. Förslaget till VA-investeringsplan 2027-2038 har tagits fram av VA-chefen tillsammans med övriga tjänstepersoner på VA-enheten. Utgångspunkten har varit den befintliga VA-planen som har uppdaterats med hänsyn till kommande lagkrav samt aktuella investeringsbehov för den allmänna VA-anläggningen. Målsättningarna i den föreslagna vattentjänstplanen har också legat till grund för bedömningen av vilka investeringar som kommer att behöva genomföras under perioden. Fokus för investeringarna är även fortsatt reinvesteringar samt säkrare vattenförsörjning. Konsultstöd har inhämtats för att göra översiktliga kostnadsbedömningar för vissa av projekten.

Investeringar under 2026 pågår i enlighet med VA-planen. Dessa redovisas under avsnitt 6.

3. VA-taxan

Utgångspunkten för Hylte kommuns VA-taxa är att avgifterna ska täcka kommunens hela kostnad för den kommunala VA-försörjningen, inklusive kapitalkostnader för investeringar enligt VA-planen. Över tid ska verksamheten varken gå med över- eller underskott. VA-och renhållningsenheten gör tillsammans med Ekonomienheten en årlig översyn för att bedöma behovet av förändringar i taxan.

Under flera år har verksamheten gått med underskott. Denna trenden vändes 2024 då det blev ett positivt resultat. Inför 2027 görs bedömningen därför att det är tillräckligt att höja bruksavgifterna med index. Det index som har föreslagits är SKR:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV) från april 2026, vilket är på 3,1%.

4. Grunduppdrag

Kommunens grunduppdrag, styrs till stor del av lagstiftningar, förordningar, föreskrifter och invånare men även genom politiken, via styrande dokument. Det är i kvalitetsstyrningen som grunduppdraget följs upp och utvärderas för att visa om grunduppdraget uppfyller god kvalitet eller inte. VA-verksamheten har ett nyckeltal som följs upp här.

Andel tjänliga vattenprov och tjänligt med anmärkning

Provresultatet avser det egenkontrollprogram Hylte kommun har för att kontrollera vattenkvalitet. Enligt livsmedelsverkets föreskrifter används ett gränsvärde per parameter som uppfylls eller inte. Eventuella avvikelser utreds och åtgärdas. Hittills under året har inte något prov visat på någon avvikelse som har medfört otjänligt dricksvatten.

Målet är uppfyllt och dricksvattnet fortsätter att hålla en hög kvalitet.

5. Personal

VA-enheten ansvarar för den allmänna VA-försörjningen i Hylte kommun.

Personalstyrkan ute på driftanläggningarna och ledningsnätet består av fyra drifttekniker. Personalen sköter sju vattenverk, sex reningsverk och ett antal pumpstationer (avloppsvatten), tryckstegringsstationer (dricksvatten) och ledningsnätet i kommunen.

Det finns alltid någon som har beredskap för att kunna hantera störningar i VA-driften.

Personalstyrkan på kontoret består av fem tjänstepersoner: VA- chef, driftingenjör, VA-ingenjör, projektledare och handläggare VA. Under sommaren har driftteknikerna fått avlastning med framförallt fastighetsskötsel av en sommararbetare.

6. Ekonomisk analys

VA-verksamhetens balanserade resultat från tidigare år uppgår till 2 693 tkr i överskott. Under 2026 prognostiseras en positiv avvikelse på 200 tkr. Om prognosen kvarstår vid årets slut ger det ett överskott på 2 976 tkr. Den prognostiserade positiva avvikelse beror främst på lägre kostnader för rivning av VA-anläggningar än budgeterat.

Efter åtta månader visar utfallet en positiv avvikelse på 2 976 tkr. Verksamheten har trots antalet vattenläckor haft lägre kostnader än budgeterat för att åtgärda dessa.

7. Investeringar

VA-verksamhetens helårsbudget för investeringarna uppgår till 51 255 tkr. Efter åtta månader visar verksamheten en positiv avvikelse i utfallet på totalt 48 258 tkr. Prognosen för helåret pekar mot en positiv avvikelse på 37 645 tkr och beror främst på projekten nytt vattenverk i Björnaryd samt ny överföringsledning mellan Björnaryd och Landeryd.

Utgångspunkten för investeringarna under 2026 är beslutad VA-plan och den omfördelning som beslutades under 2025 för perioden 2024-2026. Fokus i arbetet är reinvesteringar i VA-anläggningen och säkrare vattenförsörjning. Utöver detta har Kommunfullmäktige också godkänt en investering i externslammottagningen vid Hyltebruks avloppsreningsverk. Investeringen uppgår till 4 500 tkr. SÅM kommer att ansvara för finansiering av kapitalkostnaderna under hela avskrivningsperioden. Därmed uppstår ingen resultatpåverkan för Hylte kommun. Upphandling av externslammottagningen pågår och projektet kommer att fortsätta en bit in på 2027.

Reinvesteringar i ledningsnätet har genomförts genom färdigställande av VA-delen för projektet på Jonsbogatan med byte av vatten- och avloppsledningar. För området runt Soldatgatan i Hyltebruk var det byggstart v.35. Även där sker byte av VA-ledningar. Projektet kommer att pågå även under 2027. Framtagande av underlag inför ansökan hos mark- och miljödomstolen om tillstånd för vattenverksamhet för Drängsereds, Långaryds, Landeryds och Unnaryds vattentäkter har pågått under året och är nu i slutskedet.

Förprojektering av vattenverket i Björnaryd och av överföringsledningen till Landeryd pågår. Upphandling planerar att genomföras under 2027.

8. Framtid

Vattenförsörjningen står inför flera utmaningar och förutsättningarna för att leverera vattentjänster förändras i snabb takt. Svenskt Vatten beskriver åtta långsiktiga trender som på olika sätt påverkar VA-branschen. Dessa sammanfattas enligt följande:

- Klimatförändringarnas konsekvenser alltmer synliga
- Osäker globalisering, förändrad världsordning och EU-krav
- Digitalisering = digital transformation + AI
- Fokus på beredskap
- Ökad komplexitet i beslutsfattande
- Tuffare ekonomiska tider
- Ökade krav och otålighet från medborgare och företag
- En än mer utmanande kompetensförsörjning väntar

Generellt sett finns goda förutsättningar för VA-försörjningen i Hylte kommun, med grundvatten av god kvalitet och kvantitet. Samtidigt behöver konsekvenserna av ett förändrat klimat följas och analyseras för att kommunen ska kunna möta framtida behov och risker. Kommunen har flera verksamhetsområden med allmän VA-försörjning med separata vattenverk, reningsverk och ledningsnät och det är få nyanslutningar. De främsta utmaningarna inom VA-området i Hylte kommun är:

- **Ledningsnätet** – behov av kraftigt ökad förnyelsetakt för att kunna säkerställa leveransen av dricksvatten och ett resurseffektivt omhändertagande av avloppsvatten. Dessutom behöver utläckagen från dricksvattennätet och andelen ovidkommande vatten i spillvattennätet minska väsentligt. Hylte kommuns ledningsnät omfattar cirka 377 kilometer och består till stor del av ledningar som anlades under 1950- och 1970-talen. Under lång tid har förnyelsetakten varit låg, vilket innebär att stora delar av ledningsnätet idag är föråldrat. När förnyelsen sker i långsammare takt än anläggningarnas förslitning ökar antalet problem i systemet.
- **Vattenverk och avloppsreningsverk** – behov av kontinuerliga reinvesteringar, löpande underhåll och processoptimeringar för att uppfylla lagar och krav samt säkerställa en robust, driftsäker och energieffektiv VA-verksamhet.
- **Skapa redundans** – behov av att minska sårbarheten vid driftstörningar samt bygga upp en förmåga att under minst två veckor kunna upprätthålla viktiga samhällsfunktioner med främst egna resurser, exempelvis under den inledande fasen av en kris eller ett krig. Detta enligt nationellt upprättade utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030. Utifrån detta perspektiv, finns bland annat behov av ändamålsenliga utrymmen för förvaring av beredskapsmateriel och reservdelar.
- **Reservvattenförsörjning** – säkerställa att det finns alternativa lösningar för att klara längre avbrott i den ordinarie dricksvattenförsörjningen.
- **Ökade krav och möjligheter** – utveckling krävs inom flera områden på grund av ny lagstiftning och nya regler, exempelvis ny cybersäkerhetslag och EU-direktiv inom dricksvatten och avlopp som införlivas i svensk lagstiftning. Verksamheten påverkas också av nya regler för vattenmätare och av riksdagens beslut om ny myndighet för miljöprövning.

När kommunfullmäktige har beslutat om föreslagen vattentjänstplan samt den 12-åriga VA-investeringsplanen för Hylte kommun kommer dessa att vara styrande för verksamheten framåt.

Bilaga 1. Resultat och balansräkning

Resultaträkning

Mkr	Not	Delår 2026	Delår 2025	Delår 2024
Verksamhetens intäkter	1	24,9	24,5	23,4
Verksamhetens kostnader	2	-17,3	-13,8	-15,6
Avskrivningar	3	-5,7	-5,2	-5,2
Verksamhetens nettokostnad		1,9	5,5	2,6
Finansiella intäkter		-	-	-
Finansiella kostnader	4	-2,0	-2,7	-2,6
Resultat efter finansiella poster		-0,1	2,8	0,0
Årets resultat		-0,1	2,8	0,0

Balansräkning

Mkr	Not	Delår 2026	Delår 2025	Delår 2024
Tillgångar				
Materiella anläggningstillgångar	5	151,7	146,0	147,0
Summa anläggningstillgångar		151,7	146,0	147,0
Kortfristiga fordringar	6	1,5	3,6	1,0
Summa omsättningstillgångar		1,5	3,6	1,0
Summa tillgångar		153,2	149,6	148,0
Eget kapital	7			
Ingående värde				
Årets resultat		-0,1	2,8	0,0
Summa eget kapital		-0,1	2,8	0,0
Skulder				
Långfristiga skulder	8	149,0	143,7	147,3
Kortfristiga skulder	9	4,3	3,1	0,8
Summa skulder		153,3	146,8	148,0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		153,2	149,6	148,0

Noter

Noter till resultaträkningen.

Not 1	Verksamhetens intäkter (Mkr)	Delår 2026	Delår 2025	Delår 2024
	Brukningssavgifter, externa	24,8	24,4	23,3
	Bidrag, externa	0,0	0,0	0,0
	Övrigt, externa			
	Realisationsvinster			
	Övrigt, interna	0	0	0,0
	Brukningssavgifter, interna	0,1	0,1	0,1
	Summa verksamhetens intäkter	24,9	24,5	23,4
Not 2	Verksamhetens kostnader (Mkr)	Delår 2026	Delår 2025	Delår 2024
	<i>Externa kostnader</i>			
	Personalkostnader	4,7	4,2	4,2
	Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	2,7	1,4	1,3
	Bränsle, energi och vatten	2,2	2,3	2,8
	Köp av verksamhet och tjänster	5,2	4,2	4,1
	Lokal- och markhyror	0,0	0,0	0,0
	Övriga kostnader	1,2	0,6	2,3
	<i>Summa externa kostnader</i>	<i>16,0</i>	<i>12,7</i>	<i>14,7</i>
	<i>Interna kostnader</i>			
	Tillsynsavgift	0,0	0,1	0,1
	Administration	0,7	0,7	0,5
	Övriga kostnader	0,6	0,3	0,3
	<i>Summa interna kostnader</i>	<i>1,3</i>	<i>1,1</i>	<i>0,9</i>
	Summa verksamhetens kostnader	17,3	13,8	15,6
Not 3	Avskrivningar (Mkr)	Delår 2026	Delår 2025	Delår 2024
	Byggnader och tekniska anläggningar	5,7	5,2	5,2
	Summa avskrivningar	5,7	5,2	5,2
Not 4	Finansiella kostnader (Mkr)	Delår 2026	Delår 2025	Delår 2024
	Internränta	2,0	2,7	2,6
	Summa finansiella kostnader	2,0	2,7	2,6

Noter till balansräkningen.

Not 5 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (Mkr)	Delår 2026	Delår 2025	Delår 2024
Anskaffningsvärde	247,9	247,9	248,6
Akkumulerade avskrivningar	-163,4	-157,8	-152,6
Akkumulerade nedskrivningar	-0,7	-0,7	-0,7
Bokfört värde	83,8	89,4	95,3
Redovisat värde vid årets början	146,0	141,5	136,1
Årets investeringar	0,1	-0,7	0,3
Nedskrivningar	0,0	0	0
Återförda nedskrivningar	-	-	-
Årets avskrivningar	5,7	5,2	5,2
Överföring till eller från annat slag av tillgång	-	-	-
Övriga förändringar	-	-	-
Redovisat värde vid årets slut	151,7	146,0	141,5

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar med undantag för mark som bedöms ha ett bestående

Not 6 Kortfristiga fordringar (Mkr)	Delår 2026	Delår 2025	Delår 2024
Kundfordringar	1,5	3,6	1,0
Upplupna intäkter/förutbetalda kostnader	-	-	-
Fordran på VA-kollektivet ¹	0,0	0,0	0,0
Summa kortfristiga fordringar	1,5	3,6	1,0

Not 7 Eget kapital (Mkr)	Delår 2026	Delår 2025	Delår 2024
Ingående eget kapital	-	-	-
Resultatbalansering föregående år	-	-	-
Ingående eget kapital efter resultatbalansering	-	-	-
Årets resultat	-0,1	2,8	0,0
Summa eget kapital	-0,1	2,8	0,0

Not 8 Långfristiga skulder (Mkr)	Delår 2026	Delår 2025	Delår 2024
Låneskuld	149,0	148,2	147,3
Anslutningsavgifter	2,0	2,0	1,8
Summa långfristiga skulder	151,0	150,2	149,0

Anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandeperiod som motsvarande tillgång har.

Not 9 Kortfristiga skulder (Mkr)	Delår 2026	Delår 2025	Delår 2024
Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	4,3	3,1	0,8
Summa kortfristiga skulder	4,3	3,1	0,8

Överuttag 2026 på 4,3 mkr bör återställas innan 2029 år utgång (3 år).